

Sokáig nagyon szerettem volna verset írni Sulyok Gabi képeihez, vagy képeiről. Ahogy egy gyerekkori folyószagról vagy egy leengedett tómeder iszap-takarójának madárlábnymairól is óhatatlanul írni kellene időnként. Mivel

88 Csendes Toll

IMA A LÁTHATÓÉRT

Sulyok Gabi soproni

életmű-kiállítás *

kitől, természetesen kudarcra voltam ítélve. Viszont, aki saját kudarcát felismeri, képes elengedni és megszüntetni korábbi, leküzdhetetlennek tűnő problémáit. *Nincs megoldás, mert nincs probléma.* Felismertem és beletörődtem. Abban a pillanatban – ha pillanaton napokat és heteket is értünk – meglett a vers. Pedig már nem akartam. Ez már jó pár éve történt, megjelent kötetben is, felfénylő ágakról, felhőfoszlányokról és a változás állandóságáról mesélve. Amit azonban el tudtam benne mondani, nem szavakkal történt, hanem egyfajta ritmussal, lüktetéssel, amit az ő képeiből kölcsönöztem. Sokan beszélnek értelmezői közül arról, hogy filmesként a filmes látásmód miként is érhető tetten grafikáinál. Hát, nem tudom. A magam részéről inkább a zeneiségről beszélnék, a zenével érzem a legerősebb rokonságot. Képzavar, de ezek a képek szólnak, zenélnek. Csak mi hallgassunk el egy kicsit, maradjunk csendben, rögtön meghallani... Ugye? És akkor ne lepődjünk meg azon sem, ha véletlenül egy interjúban olyan információra bukkanunk, hogy a Soproni Állami Zeneiskolában hihetetlen lelkesedéssel zongorista pályára készült.

A mostani megnyitón el akartam mondani minden fontosat Sulyok Gabi képeiről, hogy szólítanak meg mindig, kényszerítenek rá, hogy hátralépjek pár lépést, hogy ámulok el újra és újra azon, milyen revelatív módon ér össze nála ég és föld a fákbán, bokrokban és ködpárában („Az eget érinti, a földet érinti...” – ahogy a sumer agyagtáblákon áll), de nem ment. Miért? Mert akartam valamit megint. Egy feladatot teljesíteni. Megfelelni az elvárásoknak. És akkor megint a kudarc szabadított fel. A pesti Orpheusz-kiállítását látva már elindult bennem az a bizonyos hangya. Aki mindig végigjárja a saját labirintusát, húzza maga után azt a fonalat, amiből vers lehet. És lett, noha nem akartam. A vers akarata győzött. Íme:

azonban akartam ezt, hiába is vonzott és inspirált annyira a Gabi által teremtett rokon világ, nem sikerült, nem sikerülhetett. Mivel vágyaim tisztességtelenek voltak, akartam. És mivel akarni nem lehet verset írni, csak ajándékba kapni a sorokat, mindegy most,

Kísérleti film tájjal. Orph&Eur

(„A rajz a lényeghez vezető út.” - Sulyok Gabi)

Megmozdulnak a sziklák.

Visszahúzódnak a barlang biztonságos mélyére.

Sötétség fogadja be ezeket a békés állatokat.

Ahogy csak a hajnali pára tud megülni

jól sikerült verssorok közt.

Ágak helyén.

Orpheusz gazzal benőtt ösvénye eltűnik a ködben.

Eurüdiké fájdalom tájjá válik.

Rajzzá. Vonallá. Tónussá.

Ne nézz vissza!

Láthatatlan a lénye. G

abinak.

Látják, nem akarásnak vers lesz a vége. Vagy kép.

Egy tévés beszélgetés során mondja Sulyok Gabi, ha akar valamit a papíron, a papírral, rögtön konfliktus ábrázolódik a képen, és az nem jó, nem azt szeretné megvalósítani. Megrajzolni. Felmerül a kérdés, hogy akkor kicsodát, mit szeretne ez a nagyon szerethető grafikusnő ábrázolni? Semmi többet és semmi kevesebbet, mint a teremtés dicséretét. Mint minden valamirevaló művész. Ami egyedi nála, hogy mindezt a látható által teszi, azáltal, amit ő lát, ami őt körülveszi. Mindegy, hogy az a Fertő tó vidékének árvalányhaj-hullámmásában vagy a kiszáradt ártéri fák ágainak rajzolásában testesül meg. Vagy a bagdadi asszonyok ruharáncredőiben. Vagy akár Gaál István filmjeinek természeti képei által ihletve. Mindegy. Látja, amit látnia kell, amit látnia adott. És képes is láttatni mindezt. Amit lát. És ahogy. Nem a láthatatlan ábrázolási kísérlete által lesz transzcendens, amit csinál, hanem a látható által. Nem lépi át a láthatatlan határt, mindig innen marad, miközben az onnanról tudósít. Ahogy a a kortárs japán költő Yashiro Atiko is teszi klasszikus haiku-műfajban, saját tolmácsolásban:

a sötét éjbe

fehér kavicsot dobtam

nem csobbant benne

Vagy egy konkrétan párhuzamos motívumvilág:

*szürke párák közt
a teremtés emléke*

90 *izzik sötétben*

Mindezek után talán elhiszik nekem, hogy Sulyok Gabi nem képeket hoz létre, nem rajzol, hanem imádkozik. A láthatóért. Semmi különöset nem csinál tehát, csak létezik. Teszi a dolgát, dicséri a teremtő művét. Ezáltal teremt.

Szeretettel (nem *Hülő* szívvel) ajánlom Sulyok Gabi (indián neve: Zuhanó Felhő) kiállítást és képeit Önöknek!

*Elhangzott 2012. június 21-én a soproni Festőteremben.

